

Gróf Berényi Zsigmond pécsi püspök (1694-1748)

Karacsberényi gróf, pécsi a pécsi egyházmegye 65. püspöke, Baranya megyei főispán. Berényi Zsigmond a Nyitra megyei Bodokon született 1694. szeptember 27-én. Öt fiú és egy lánytestvére volt.

1711-től az esztergomi egyházmegye növendékeként a bécsi Pázmáneumban tanult. 1714-től poroszlói apát, év végére abszolválta filozófia és teológiai vizsgáit a nagyszombati egyetemen. 1715-től a római Collegium Germanicum-Hungaricum növendéke, majd itt szerzett teológiai doktorátust. 1718-ban Rómából korengedménnyel felszentelt papként tért haza Magyarországra. 1719-ben Erdődy Gábor Antal egri püspök ajánlására Keresztély Ágost hercegprímás esztergomi kanonokká nevezte ki, majd 1720-tól újvári érseki főesperes lett. 1720-ban honti főesperes, 1728-ban megkapta XIII. Benedektől a mallei püspöki címet és Esterházy Imre hercegprímás mellett segédpüspök lett. Esterházy Imre ajánlására a Rómában élő Alvarez Cienfuegos pécsi püspök

(1735-1739) 1736. április 7-i levelében rábízta a pécsi egyházmegye kormányzását (segédpüspök), és egyúttal Baranya és Tolna vármegye főispánságát. Utóbbi tisztebe 1736. szeptember 7-én nevezték ki, és 17-én iktatták be. Cienfuegos 1739. augusztus 19-én Rómában bekövetkezett halála után, Berényi december 4-én kapta meg a kinevezést a pécsi püspökségre, amely tisztséget a haláláig viselt. Pozsonyban a hercegérsek szentelte fel 1741. február 25-én. Ez év április 9-én nagy ünnepélyességgel történt meg beiktatása Pécsen. Működése alatt a város és a püspökség közötti viták felerősödtek, Pécs jogainak elismeréséért, ezért a város vezetése az uralkodóhoz fordult. A papi szeminárium alapkövét 1742. június 4-én helyezte el, majd 1746. szeptember 4-én felszentelte Szent Pál tiszteletére. Könyvtárról is gondoskodott - külön a tanároknak, külön a hallgatóknak. A Klimó György által később alapított első magyarországi nyilvános könyvtár alapját Berényi püspök és a káptalan mintegy háromezer kötetes gyűjteménye képezte. A Nesselrode Ferenc Vilmos püspök által alapított kórházat, 1742-ben kibővítette. Nagy gondot fordított az egyházi szertartásokra, templomok felszentelésére, valamint a Székesegyház felújítására. Tíz új plébániát létesített az egyházmegyében. A város és a püspökség vitájának lezárása után a békét a püspök nem sokáig élvezhette. Súlyosan megbetegedett, 1748. szeptemberében 25-én meghalt. A dóm Corpus Christi kápolnájában helyezték örök nyugalomra.

Báta középkori Antiochiai Szent Margit tiszteletére szentelt plébániatemploma átvészelte a török időköt, de a 18. század elejére nagyon rossz állapotba került. Ezért Kolonich Zsigmond bécsi bíboros érsek, bátai javadalmas apát 1741-ben új templomot építtetett az akkori település központjában a dunai rév mellett. Az építéshez felhasználták a középkori Szent Mihály monostor kőanyagát, még a meszet is a Klastrom-hegyen talált kövekből égették. Mivel a Duna gyakori áradása a templomot is veszélyeztette a Duna felőli északi oldalát a templomnak öt vastos támpillérrel látták el. A nyugati kapu felett az építető Kollonich Zsigmond címere és az építés tényét rögzítő felirat található, felette magasodik a 26 méter magas harangtorony. A templomot Berényi Zsigmond pécsi püspök szentelte fel és konsekrálta 1744. június 9-én, kedden, Szent Mihály arkangyal tiszteletére. Bár Báta exempt terület volt, tehát nem a pécsi püspök, hanem közvetlenül az esztergomi érsek joghatósága alá tartozott, Kollonich érsek Berényi püspököt kérte fel a felszentelésre, aki egyébként korábban esztergomi segédpüspök is volt.